

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Matematyka. Poznać, zrozumieć

Kształcenie w zakresie podstawowym i rozszerzonym. Klasa 1

Poniżej podajemy umiejętności, jakie powinien zdobyć uczeń z każdego działu, aby uzyskać poszczególne stopnie. Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien opanować umiejętności z pierwszej części tabeli, na ocenę dostateczną – z pierwszej i drugiej części tabeli, na ocenę dobrą – z pierwszej, drugiej i trzeciej, na ocenę bardzo dobrą – z czterech pierwszych części, a na celującą – wszystkie umiejętności z tabeli.

1. ZBIÓR LICZB RZECZYWISTYCH I JEGO PODZBIORY

STOPIEŃ	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia liczby naturalne i całkowite, zaznacza je na osi liczbowej. • Zna pojęcie liczby niewymiernej. • Zaznacza liczby wymierne i niewymierne na osi liczbowej. • Porównuje liczby wymierne i niewymierne, szacując liczby lub używając kalkulatora prostego. • Skraca i rozszerza ułamki zwykłe. • Wykonuje działania na liczbach rzeczywistych z zastosowaniem praw działań. • Oblicza potęgi o wykładniku naturalnym i całkowitym, wykonuje działania na wyrażeniach zawierających potęgi z zastosowaniem praw działań. • Zna wzory skróconego mnożenia: $(a \mp b)^2 = a^2 \mp 2ab + b^2$, $(a \mp b)^2 = a^2 \mp 2ab + b^2$, $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$, $(a \mp b)^3 = a^3 \mp 3a^2b + 3ab^2 \mp b^3$, $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$, $(a \mp b)^3 = a^3 \mp 3a^2b + 3ab^2 \mp b^3$, $a^3 \mp b^3 = (a \mp b)(a^2 \pm ab + b^2)$ $a^3 \mp b^3 = (a \mp b)(a^2 \pm ab + b^2)$. • Oblicza pierwiastki dowolnego stopnia, w tym pierwiastki sześcienne z liczb ujemnych. • Zna i potrafi stosować prawa działań na pierwiastkach. • Zna prawa działań na potęgach o wykładnikach wymiernych i wykonuje na nich działania. • Zapisuje potęgi o wykładnikach wymiernych za pomocą pierwiastków. • Oblicza procent danej liczby. • Wyznacza liczbę, gdy dany jest jej procent. • Oblicza, jakim procentem danej liczby jest druga liczba. • Rozumie pojęcie przedziału liczbowego jako podzbioru zbioru liczb rzeczywistych i zaznacza na osi liczbowej podane przedziały liczbowe. • Zna definicję wartości bezwzględnej liczby rzeczywistej i jej interpretację geometryczną, oblicza wartość bezwzględną liczby. • Wyznacza przybliżenie dziesiętne liczby rzeczywistej z

	<p>określoną dokładnością.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie błędu bezwzględnego i błędu względnego przybliżenia. • Zna i rozumie określenie logarytmu liczby dodatniej i oblicza logarytmy liczb dodatnich.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ideę prostego dowodu twierdzenia, potrafi wskazać założenie i tezę w twierdzeniu matematycznym. • Stosuje prawa działań w zbiorze liczb naturalnych i całkowitych, potrafi obliczyć wartość liczbową wyrażeń dla liczb całkowitych. • Zna i stosuje cechy podzielności liczb naturalnych (przez 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10). • Wyznacza rozwinięcie dziesiętne liczb wymiernych. • Ustala relacje między podzbiorami zbioru liczb rzeczywistych. • Sprawnie wykonuje działania na wyrażeniach zawierających potęgi z zastosowaniem praw działań. • Przedstawia liczby w postaci potęg o wykładniku całkowitym. • Przedstawia liczby w notacji wykładniczej. • Rozwiązuje typowe zadania, w tym zadania tekstowe, dotyczące własności działań na potęgach o wykładniku całkowitym. • Posługuje się poznanymi wzorami skróconego mnożenia i potrafi wykonywać działania na wyrażeniach, które wymagają ich stosowania, np. usuwa niewymierność z mianownika. • Wyłącza czynnik przed pierwiastek. • Dodaje, odejmuje i mnoży liczby postaci $a + b\sqrt{c}$. • Przedstawia liczby rzeczywiste zapisane z użyciem pierwiastków w postaci potęg o wykładnikach wymiernych. • Porównuje liczby zapisane w postaci potęg o tej samej podstawie lub o tym samym wykładniku. • Rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń procentowych, np. o ile procent dana wielkość jest większa (mniejsza) od innej wielkości. • Wyznacza sumę, różnicę i część wspólną przedziałów liczbowych. • Wykonuje działania na wyrażeniach i przekształca wyrażenia z zastosowaniem poznanych praw. • Rozwiązuje równania typu: $x = a$, $x - a = b$. • Wyznacza błąd bezwzględny i błąd względny przybliżenia. • Porównuje logarytmy liczb dodatnich i wykonuje działania na logarytmach, korzystając ze wzorów na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu i logarytm potęgi o wykładniku naturalnym.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Zna określenie sumy, iloczynu i różnicy zbiorów, poprawnie wyznacza zbiory będące sumą, różnicą i częścią wspólną danych zbiorów. • Poprawnie używa spójników „lub” oraz „i” do opisywania relacji między zbiorami i elementami. • Zna określenie dzielnika liczby i stosuje cechy podzielności

	<p>liczb naturalnych (przez 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10), potrafi rozłożyć liczbę naturalną na czynniki pierwsze i wyznaczyć największy wspólny dzielnik oraz najmniejszą wspólną wielokrotność dwóch liczb naturalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzi proste rozumowania, w których wykorzystuje podzielność w zbiorze liczb naturalnych i całkowitych. ● Przedstawia ułamki okresowe w postaci ułamka zwykłego. ● Potrafi sprawnie wykonywać działania na liczbach rzeczywistych z wykorzystaniem znanych praw. ● Sprawnie posługuje się wszystkimi poznanymi wzorami skróconego mnożenia, potrafi wykonywać działania na wyrażeniach, które wymagają ich stosowania, np. przekształca wyrażenia i usuwa niewymierność z mianownika. ● Wykonuje dzielenie liczb postaci $a + b\sqrt{ca} + b\sqrt{c}$ i otrzymany wynik zapisuje w takiej samej postaci. ● Zauważa możliwość wykorzystania własności potęg w zagadnieniach związanych z innymi dziedzinami wiedzy: fizyką, chemią, informatyką. ● Odróżnia pojęcie procentu od pojęcia punktu procentowego, poprawnie interpretuje i stosuje je w zadaniach. ● Wykonuje działania na przedziałach opisanych z wykorzystaniem symboliki matematycznej, zapisuje zbiory za pomocą przedziałów liczbowych. ● Wyznacza podzbiory liczb rzeczywistych, które spełniają warunki typu: $x - a < b$, $x - a > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. ● Odróżnia przybliżenie liczby z zadaną dokładnością od zaokrąglenia liczby. ● Wykonuje działania na logarytmach, wykorzystując twierdzenie o zamianie podstaw logarytmu.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzi proste rozumowania, w których mowa o liczbach pierwszych, złożonych i o dzieleniu z resztą. ● Rozumie i wyjaśnia ideę dowodu niewymierności niektórych liczb rzeczywistych. ● Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, w tym zadania tekstowe dotyczące własności działań na potęgach o wykładniku całkowitym i wymiernym (np. związane z fizyką, chemią, informatyką), w których stosuje wzory skróconego mnożenia, m.in. do usuwania niewymierności z mianownika, i własności liczb rzeczywistych. ● Sprawnie przekształca wyrażenia, w których występuje pierwiastek dowolnego stopnia. ● Rozwiązuje złożone zadania praktyczne wymagające stosowania obliczeń procentowych, wyznaczania punktów procentowych. ● Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności związane z wykonywaniem działań na przedziałach, wykorzystujących definicję i własności wartości bezwzględnej. ● Rozwiązuje różne zadania tekstowe wymagające stosowania przybliżeń, wyznaczania błędów przybliżeń.

	<ul style="list-style-type: none"> • W różnych zadaniach sprawnie wykorzystuje prawa działań na logarytmach oraz definicję logarytmu, uzasadnia poznane własności działań na logarytmach.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie wykorzystuje język matematyczny w komunikowaniu się, wnioskowaniu. • W różnych zadaniach typu: „wykaż...”, „udowodnij...” dotyczących zbioru liczb rzeczywistych i jego podzbiorów prowadzi rozumowanie, tworząc łańcuch argumentów i uzasadniając jego poprawność. • Rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe dotyczące własności liczb rzeczywistych, z użyciem parametru itp.

2. FUNKCJA I JEJ WŁASNOŚCI

STOPIEŃ	UMIĘJĘTNOŚCI UCZNIA
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Zna definicję funkcji. • Zna sposoby opisywania funkcji (wzór, tabelkę, graf, zbiór uporządkowanych par, opis słowny). • Zna pojęcie wykresu funkcji. • Potrafi naszkicować wykres prostej funkcji liczbowej. • Zna pojęcie dziedziny, zbioru wartości, miejsca zerowego, znaku, monotoniczności funkcji. • Odczytuje z wykresu podstawowe własności funkcji.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia funkcje od innych przyporządkowań. • Podaje różne przykłady funkcji, opisując je słownie. • Określa funkcję na różne sposoby: wzorem, tabelką, grafem, zbiorem uporządkowanych par, opisem słownym, wykresem. • Wskazuje wartość funkcji liczbowej dla danego argumentu oraz argument funkcji, gdy dana jest wartość funkcji dla tego argumentu, jeśli funkcja określona jest za pomocą tabelki, grafu, zbioru uporządkowanych par, wykresu. • Szkicuje wykres funkcji liczbowej określonej na różne sposoby. • Odróżnia wykres funkcji od krzywej, która nie jest wykresem funkcji. • Określa dziedzinę i zbiór wartości funkcji na podstawie dowolnego jej opisu. • Odczytuje z wykresu maksymalne przedziały, w których funkcja jest rosnąca, malejąca, stała, nierosnąca, niemalejąca, oraz dla jakich argumentów funkcja ma znak dodatni, a dla jakich – ujemny. • Określa dziedzinę funkcji i oblicza miejsca zerowe funkcji opisanej wzorem. • Oblicza ze wzoru funkcji wartość dla danego argumentu oraz argument, dla którego funkcja przyjmuje daną wartość.

Dobry	<ul style="list-style-type: none"> ● Sprawnie określa funkcję daną jednym ze znanych sposobów opisywania funkcji na różne inne sposoby oraz podaje dziedzinę i zbiór wartości funkcji na podstawie dowolnego jej opisu. ● Podaje wartość funkcji liczbowej dla danego argumentu. ● Potrafi zbadać, czy funkcje są równe, i wskazać funkcje równe. ● Określa dziedzinę funkcji danej wzorem w przypadkach, gdy wyznaczenie dziedziny funkcji wymaga rozważenia koniunkcji warunków. ● Szkicuje przykładowe wykresy funkcji, mając dane: dziedzinę, zbiór wartości, miejsca zerowe i punkty, które należą do wykresu funkcji oraz potrafi na podstawie wykresu omówić wszystkie własności funkcji. ● Ustala na podstawie wykresu różnowartościowość funkcji. ● Posługuje się poznanymi metodami rozwiązywania równań w celu obliczenia argumentu, dla którego funkcja przyjmuje daną wartość. ● Wyznacza zbiór wartości funkcji danej wzorem, mając podaną jej dziedzinę. ● Szkicuje wykresy typowych funkcji określonych wzorem i spełniających podane warunki. ● Odczytuje z wykresu, dla jakich argumentów funkcja ma wartość najmniejszą, a dla jakich największą w dziedzinie oraz w danym przedziale liczbowym.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozróżnia funkcje przekształcające zbiór A na zbiór B oraz zbiór A w zbiór B. Oblicza wartość funkcji liczbowej zapisanej bardziej skomplikowanym wzorem dla danego argumentu zapisanego w bardziej skomplikowanej postaci. ● Bada na podstawie definicji monotoniczność i różnowartościowość funkcji. ● Sprawnie rysuje wykresy funkcji o wielu zadanych własnościach. ● Szkicuje wykresy funkcji określonych w różnych przedziałach różnymi wzorami typu: $y = \operatorname{sgn}x, y = \min(a, x), y = \max(a, x)$ $y = \operatorname{sgn}x, y = \min(a, x), y = \max(a, x)$. ● Rozpoznaje na wykresie funkcje okresowe i potrafi narysować wykres funkcji okresowej. ● Potrafi ustalić okres podstawowy funkcji okresowej. ● Stosuje wiadomości o funkcjach do opisywania zależności w przyrodzie i życiu codziennym.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozwiązuje zadania złożone o podwyższonym stopniu trudności i interpretuje otrzymany wynik. ● Potrafi interpretować informacje i rozwiązywać zadania złożone dotyczące różnych zjawisk w przyrodzie, ekonomii, zjawisk fizycznych na podstawie wykresów funkcji lub ich wzorów.

3. FUNKCJA LINIOWA

STOPIEŃ	UMIĘJĘTNOŚCI UCZNIĄ
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Zna określenie proporcjonalności prostej i potrafi wskazać wartość zmiennej wprost proporcjonalnej do drugiej. • Potrafi sprawdzić, czy dany punkt należy do wykresu funkcji liniowej. • Potrafi naszkicować wykres funkcji liniowej danej wzorem. • Potrafi odczytać z wykresu funkcji liniowej jej własności. • Zna postacie funkcji liniowej i potrafi przekształcić wzór funkcji liniowej z postaci kierunkowej do postaci ogólnej i odwrotnie. • Rozwiązuje proste równania liniowe. • Rozwiązuje proste układy równań liniowych dowolną metodą.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie funkcji liniowej i właściwie interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji liniowej. • Potrafi wyznaczyć nachylenie prostej do osi x. • Określa monotoniczność funkcji liniowej. • Rysuje wykres funkcji liniowej w przedziałach, w których jest określona, i omawia jej własności. • Bada, czy proste o danych równaniach są prostopadłe, czy równoległe. • Rozumie pojęcie rozwiązania równania i nierówności liniowej, potrafi sprawdzić, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania liniowego, czy nierówności liniowej z jedną niewiadomą. • Rozwiązuje równania i nierówności liniowe z jedną niewiadomą, przedstawia zbiór rozwiązań nierówności na osi liczbowej. • Interpretuje graficznie zbiór rozwiązań nierówności liniowej z dwiema niewiadomymi. • Rozwiązuje algebraicznie – metodą podstawiania, przeciwnych współczynników – i graficznie układy dwóch równań liniowych z dwiema niewiadomymi.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania praktyczne z zastosowaniem proporcjonalności prostej. • Wyznacza miejsca zerowe funkcji liniowej określonej przedziałami, wyznacza współrzędne punktu przecięcia z osią y. • Bada monotoniczność funkcji liniowej opisanej wzorem z użyciem parametru. • Potrafi wyznaczyć wzór funkcji liniowej, wykorzystując informacje o: dwóch punktach należących do wykresu funkcji, współczynniku kierunkowym i punkcie należącym do wykresu funkcji lub miejscu zerowym i innym punkcie należącym do wykresu funkcji. • Potrafi zapisać wzór funkcji liniowej, której wykres jest równoległy lub prostopadły do wykresu danej funkcji liniowej i przechodzi przez punkt o danych współrzędnych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do równań liniowych z jedną niewiadomą. • Rozpoznaje układy: oznaczony, nieoznaczony, sprzeczny, podaje ich interpretację geometryczną. • Wyznacza wartości parametrów użytych w układzie równań liniowych z dwiema niewiadomymi, gdy znane jest rozwiązanie układu. • Potrafi zbadać wzajemne położenie dwóch prostych na płaszczyźnie. • Potrafi wyznaczyć współrzędne punktu przecięcia dwóch prostych. • Potrafi opisać daną figurę geometryczną w prostokątnym układzie współrzędnych za pomocą odpowiedniego układu nierówności liniowych z dwiema niewiadomymi. • Potrafi narysować w prostokątnym układzie współrzędnych figurę geometryczną zapisaną za pomocą układu nierówności liniowych z dwiema niewiadomymi.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje złożone zadania praktyczne z zastosowaniem proporcjonalności prostej. • Potrafi rozwiązać zadania dotyczące funkcji liniowej opisanej wzorem zawierającym parametr. • Wyznacza wzór funkcji liniowej na podstawie jej wykresu lub informacji o jej własnościach. • Rozwiązuje zadania złożone dotyczące równoległości i prostopadłości prostych. • Stosuje wiadomości o funkcji liniowej do opisu zjawisk z życia codziennego i opisuje zależności w postaci wzoru funkcji liniowej. • Sporządza wykres funkcji liniowej opisanej wzorem „klamerkowym” lub określonej wzorem z wartością bezwzględną. • Rozwiązuje równania i nierówności liniowe z parametrem. • Potrafi określić liczbę rozwiązań równania liniowego z jedną niewiadomą w zależności od parametru występującego w równaniu. • Rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną typu: $x - a = b$, $x - a = b$, $x - a < b$, $x - a \geq b$, $x - a < b$, $x - a \geq b$. • Rozwiązuje równania i nierówności z wartością bezwzględną typu: $x + 1 - 2 = 3$, $x + 3 + x - 5 > 12$, $x + 1 - 2 = 3$, $x + 3 + x - 5 > 12$. • Rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do nierówności liniowych. • Rozwiązuje układy równań liniowych z parametrem. • Rozwiązuje zadania tekstowe, w tym zadania opisujące sytuacje z życia codziennego, prowadzące do układów równań i nierówności liniowych z dwiema niewiadomymi. • Oblicza odległość między prostymi równoległymi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje graficznie zbiór rozwiązań układu nierówności, w których proste zapisane są w postaci ogólnej.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje problemy typu uzasadnij dotyczące np. monotoniczności i różnowartościowości funkcji liniowej lub dotyczące równoległości i prostokątowości wykresów funkcji liniowej, gdy wzór funkcji zapisany jest z użyciem parametru. • Prowadzi rozumowania, uzasadniając równoległość lub prostokątowość prostych. • Rozwiązuje zadania złożone o podwyższonym stopniu trudności, w tym związane z zagadnieniami z życia codziennego.

4. WEKTORY

STOPIEŃ	UMIĘJĘTNOŚCI UCZNIĄ
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Zna określenie wektora w układzie współrzędnych i podaje jego cechy. • Zaznacza wektor w układzie współrzędnych. • Zna określenie wektora na płaszczyźnie i podaje jego cechy.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia wektory równe i różne w układzie współrzędnych i na płaszczyźnie. • Oblicza współrzędne wektora, gdy zna początek i koniec wektora. • Rozróżnia wektory przeciwne w układzie współrzędnych i na płaszczyźnie.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza współrzędne początku lub końca wektora, mając dane współrzędne wektora oraz odpowiednio współrzędne końca (początku) wektora. • Potrafi wyznaczyć długość wektora, znając jego współrzędne. • Wykonuje działania na wektorach na płaszczyźnie i w układzie współrzędnych – dodawanie, odejmowanie oraz mnożenie przez liczbę (na płaszczyźnie tylko mnożenie przez liczbę całkowitą i liczbę postaci $a/2^n$). • Potrafi obliczyć współrzędne środka odcinka.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie wektora zaczepionego i wektora swobodnego. • Rozwiązuje problemy geometryczne, wykorzystując równość wektorów. • Zapisuje wskazany wektor jako wynik działania na innych danych wektorach. • Rozwiązuje problemy geometryczne, wykorzystując równość wektorów, umiejętność wykonywania działań na wektorach.

Celujący	<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności.
----------	--

5. PRZEKSZTAŁCANIE WYKRESÓW FUNKCJI

STOPIEŃ	UMIĘJĘTNOŚCI UCZNIA
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie symetrii osiowej względem prostej. Zna pojęcie symetrii środkowej względem punktu. Zna pojęcie przesunięcia wykresu funkcji równoległe do osi układu współrzędnych.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> Potrafi wyznaczyć współrzędne punktów symetrycznych względem osi układu współrzędnych. Przekształca wykresy funkcji w symetrii względem osi układu współrzędnych. Potrafi wyznaczyć współrzędne punktów symetrycznych względem początku układu współrzędnych. Przekształca wykresy funkcji w symetrii względem początku układu współrzędnych. Rozumie pojęcie przesunięcia wykresu funkcji równoległe do osi układu współrzędnych. Przesuwa wykres funkcji równoległe do osi x i równoległe do osi y.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> Wyznacza wzór funkcji, której wykres jest symetryczny do danego wykresu względem osi układu współrzędnych. Wyznacza wzór funkcji, której wykres jest symetryczny do danego wykresu względem początku układu współrzędnych. Wyznacza wzór funkcji, której wykres powstał w wyniku przesunięcia wykresu funkcji $y = f(x)$ $y = f(x)$ równoległe do osi układu współrzędnych. Sporządza wykresy funkcji, których wzory zawierają wartość bezwzględną, i odczytuje własności funkcji z wykresów. Na podstawie wykresu funkcji $y = f(x)$ $y = f(x)$ szkicuje wykresy funkcji $y = f(kx)$, $y = k \cdot f(x)$, $k \neq 0$.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> Wyznacza wzór funkcji na podstawie informacji o funkcji lub o jej wykresie. Wykorzystuje pojęcie funkcji parzystej i funkcji nieparzystej w różnych zadaniach, np. przy szkicowaniu wykresów, rozpoznawaniu na wykresie, czy funkcja jest parzysta, czy nieparzysta. Potrafi wyznaczyć obraz funkcji w przesunięciu równoległym o dany wektor. Szkicuje wykres funkcji określonej w różnych przedziałach różnymi wzorami.

	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza wykresy funkcji typu: $y = f(kx)$, $y = k \cdot f(x)$, $k \neq 0$, $y = f(kx)$, $y = k \cdot f(x)$, $k \neq 0$, wyznacza ich miejsca zerowe, określa monotoniczność, ustala znak, gdy zna własności funkcji $y = f(x)$.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania złożone o podwyższonym stopniu trudności.

6. FUNKCJA KWADRATOWA

STOPIEŃ	UMIĘJĘTNOŚCI UCZNIA
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wzór funkcji $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$, $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$, i szkicuje jej wykres. • Zna i odczytuje z wykresu własności funkcji $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$, $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$. • Potrafi stwierdzić, czy dany punkt należy do wykresu funkcji $f(x) = ax^2 + bx + c$, $a \neq 0$, $f(x) = ax^2 + bx + c$, $a \neq 0$. • Zna wzory pozwalające obliczyć wyróżnik (deltę), miejsca zerowe funkcji kwadratowej i współrzędne wierzchołka paraboli, będącej jej wykresem. • Zna wzory opisujące postać ogólną, kanoniczną i iloczynową funkcji kwadratowej. • Potrafi sprawdzić, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania, nierówności kwadratowej.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przesunąć wykres funkcji $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$, $f(x) = ax^2$, $a \neq 0$, równoległe do osi x i równoległe do osi y. • Oblicza wyróżnik (deltę) funkcji kwadratowej. • Oblicza miejsca zerowe funkcji kwadratowej. • Sprawnie oblicza współrzędne wierzchołka paraboli. • Określa monotoniczność funkcji kwadratowej w przedziałach. • Szkicuje wykres funkcji kwadratowej danej w postaci ogólnej i odczytuje jej własności z wykresu. • Odgaduje miejsca zerowe funkcji kwadratowej, wykorzystując wzory Viète'a. • Oblicza jedno miejsce zerowe funkcji kwadratowej, znając jej drugie miejsce zerowe. • Rozwiązuje równania kwadratowe z jedną niewiadomą niepełne i pełne, stosując wzory skróconego mnożenia, rozkład na czynniki oraz wzory na pierwiastki równania kwadratowego. • Rozwiązuje nierówności kwadratowe z jedną niewiadomą, wykorzystując interpretację geometryczną nierówności kwadratowej.

Dobry	<ul style="list-style-type: none"> ● Podaje wzór funkcji, której wykres otrzymano po przesunięciu wykresu funkcji $f(x) = ax^2, a \neq 0, f(x) = ax^2, a \neq 0$, równoległe do osi x lub do osi y. ● Wyznacza wzór funkcji, której wykres otrzymano po przesunięciu wykresu funkcji $f(x) = ax^2, a \neq 0, f(x) = ax^2, a \neq 0$, o dany wektor. ● Na podstawie wzoru otrzymanej funkcji opisuje, jak przesunięto wykres funkcji $f(x) = ax^2, a \neq 0, f(x) = ax^2, a \neq 0$, równoległe do osi x i do osi y. ● Interpretuje współczynniki występujące we wzorze funkcji kwadratowej w dowolnej postaci. ● Potrafi sprawnie przekształcić jedną postać wzoru funkcji kwadratowej na drugą (ogólną na kanoniczną lub iloczynową, kanoniczną na iloczynową lub ogólną, iloczynową na ogólną lub kanoniczną). ● Bada monotoniczność funkcji kwadratowej. ● Wyznacza wartość najmniejszą oraz wartość największą funkcji kwadratowej w danym przedziale domkniętym lub w przedziale liczbowym. ● Wyznacza wzór funkcji kwadratowej w dowolnej postaci na podstawie wykresu. ● Potrafi opisać za pomocą wzoru lub wykresu funkcji kwadratowej dane zjawisko z życia codziennego. ● Wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do rozwiązywania prostych zadań optymalizacyjnych. ● Uzasadnia wzory na sumę i iloczyn miejsc zerowych funkcji kwadratowej. ● Bada znak miejsc zerowych funkcji kwadratowej. ● Rozwiązuje równania prowadzące do równań kwadratowych – równania dwukwadratowe, równania zawierające w zapisie pierwiastki. ● Rozwiązuje układy równań za pomocą równań kwadratowych. ● Wyznacza zbiór rozwiązań układu nierówności kwadratowych. ● Rozwiązuje proste zadania tekstowe prowadzące do równań i nierówności kwadratowych z jedną niewiadomą. ● Bada liczbę rozwiązań równania kwadratowego w zależności od wartości parametru, gdy prowadzi to do rozwiązywania nierówności co najwyżej kwadratowych. ● Wykorzystuje wzory Viète'a do analizy liczby rozwiązań równania kwadratowego. ● Przekształca wykresy funkcji kwadratowej oraz wyznacza wzór funkcji, której wykres otrzymano w danym przekształceniu. ● Rozwiązuje różne zadania złożone i typowe zadania praktyczne dotyczące własności funkcji kwadratowej.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> ● Uzasadnia wzory na współrzędne wierzchołka paraboli. ● Wyznacza wzór funkcji kwadratowej na podstawie informacji o funkcji lub o jej wykresie. ● Szkicuje wykres funkcji: na podstawie podanych jej własności,

	<p>z wartością bezwzględną, określonej w danym przedziale liczbowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wzory Viète'a do rozwiązywania zadań złożonych. • Wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do rozwiązywania prostych zadań optymalizacyjnych. • Rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do rozwiązywania równań lub nierówności kwadratowych z jedną niewiadomą.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi uzasadnić, że funkcja nie ma wartości najmniejszej lub największej w danym przedziale liczbowym. • Wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do rozwiązywania trudniejszych zadań optymalizacyjnych. • Wykorzystuje własności funkcji kwadratowej do interpretacji zagadnień osadzonych w kontekście praktycznym. • Rozwiązuje zadania złożone o podwyższonym stopniu trudności.

6. TRYGNOMETRIA

STOPIEŃ	UMIEJĘTNOŚCI
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • Zna definicje funkcji sinus, cosinus i tangens kąta ostrego w trójkącie prostokątnym. • Zna definicje funkcji sinus, cosinus i tangens kątów o miarach od 0° do 180°. • Odczytuje z tablic lub oblicza za pomocą kalkulatora wartości funkcji trygonometrycznych danego kąta ostrego. • Zna wartości funkcji trygonometrycznych kątów o miarach $0^{\circ}, 90^{\circ}, 180^{\circ}, 0^{\circ}, 90^{\circ}, 180^{\circ}, 0^{\circ}, 90^{\circ}, 180^{\circ}$. • Zna wartości funkcji trygonometrycznych kątów o miarach $30^{\circ}, 45^{\circ}, 60^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 60^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 60^{\circ}$.
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza wartości funkcji trygonometrycznych kąta ostrego w trójkącie prostokątnym o danych długościach boków. • Potrafi znaleźć w tablicach miarę kąta o danej wartości funkcji trygonometrycznej. • Określa znak wartości funkcji trygonometrycznych kątów o miarach od 0° do 180°. • Potrafi obliczyć wartości funkcji trygonometrycznych kąta ostrego umieszczonego w układzie współrzędnych. • Potrafi wyznaczyć wartości funkcji sinus, cosinus i tangens kątów o miarach od 0° do 180°. • Korzysta w obliczeniach z przybliżonych wartości funkcji trygonometrycznych odczytanych z tablic lub obliczonych za pomocą kalkulatora. • Potrafi obliczyć wartości wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne kątów o miarach $30^{\circ}, 45^{\circ}, 60^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 60^{\circ}, 120^{\circ}, 135^{\circ}, 150^{\circ}, 120^{\circ}, 135^{\circ}, 150^{\circ}$. • Zna wzór na obliczanie pola trójkąta ostrokątnego o danych

	dwóch bokach i kącie między nimi.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza długości boków trójkąta, wykorzystując wartości funkcji trygonometrycznych. • Konstruuje kąty ostre, mając dane wartości funkcji trygonometrycznych tych kątów. • Interpretuje współczynnik kierunkowy występujący we wzorze funkcji liniowej. • Potrafi obliczyć wartości wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne kątów o miarach 120°, 135°, 150°. 120°, 135°, 150°. • Zna i stosuje podstawowe tożsamości trygonometryczne $\sin^2\alpha + \cos^2\alpha = 1$, $\operatorname{tg}\alpha = \frac{\sin\alpha}{\cos\alpha}$, $\sin^2\alpha + \cos^2\alpha = 1$, $\operatorname{tg}\alpha = \frac{\sin\alpha}{\cos\alpha}$. • Stosuje zależności typu $\sin(90^\circ - \alpha) = \cos\alpha$, $\sin(90^\circ - \alpha) = \cos\alpha$ $\sin(90^\circ - \alpha) = \cos\alpha$. • Wyznacza wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych kąta ostrego, gdy dana jest wartość sinusa lub cosinusa tego kąta. • Rozwiązuje proste zadania geometryczne z wykorzystaniem funkcji trygonometrycznych kąta ostrego w trójkącie prostokątnym.
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruuje kąty z zakresu $0^\circ - 180^\circ$, $0^\circ - 180^\circ$, $0^\circ - 180^\circ$, gdy dana jest jedna z wartości funkcji trygonometrycznych kąta. • Rozwiązuje zadania z zastosowaniem funkcji trygonometrycznych kątów o miarach od 0° do 180°. • Korzysta z własności funkcji trygonometrycznych w łatwych problemach geometrycznych. • Wyznacza wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych kąta o miarach od 0° do 180°, wykorzystując proste tożsamości trygonometryczne. • Potrafi dowodzić proste tożsamości trygonometryczne. • Rozwiązuje różne zadania geometryczne z wykorzystaniem funkcji trygonometrycznych oraz wzoru na pole trójkąta ostrokątnego o danych dwóch bokach i kącie między nimi.
Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania złożone o podwyższonym stopniu trudności.